

CRÍTICA CULTURAL

TEATRE: "LA GUERRA DE NUESTROS ANTEPASADOS".

El passat mes de novembre vaig tenir ocasió d'anar a veure aquesta representació a la Sala Villarroel de Barcelona. Es tracta de l'adaptació d'una novel·la del mateix títol escrita pel famós i prolífic literat castellà Miguel Delibes.

Pacífico Pérez (nom amb significació dins l'obra) personatge interpretat per José Sacristán, és entrevistat pel metge d'una presó en la qual Pacífico compleix condemna per assassinat per tal d'evitar que se l'impute un segon assassinat que realment ell no ha comés; el metge graba la conversació amb la condició que no serà posada en mans del jutge sense autorització de Pacífico. Això és l'argument que serveix com a base per a introduir el missatge de l'obra.

Pacífico viu en el marc d'una família on el seu pare, el seu avi i el seu vesavi van viure llurs guerres respectives. Tots pensen que cada home ha de tenir la seua guerra per a realitzar-se. Però Pacífico és diferent a ells; es tracta d'una persona hipersensible, enemiga de la violència, una persona que patia pels arbres quan els podaven, per exemple; semblat el seu "tío Paco", un home de poble, poc cultivat però amb una sabiduria natural que li ensenya a Pacífico a saber mirar al seu entorn per provar la bellesa de les coses i, gràcies a la seua influència pot, Pacífico anar a estudiar a ciutat.

Pacífico és home tímid i la seva forma de ser distinta a l'entorn li arriba a convertir en un inadaptat a una societat que el desborda. No compren perquè la gent ha de competir en guerres quan podem anar tots junts pel mateix camí; el "tío Paco" li contesta que encara no s'ha inventat la forma de no competir, la qual cosa és absolutament actual(vegeu "la

crisi del Golf, que no el joc del "golfo", aclarim els termes, i altres guerres recents com la de les Malvines, Iran-Irak, etc.).

Però potser influït pel seu àmbit familiar arriba a cometre un assassinat pel qual és condemnat a vint anys de presó. En el judici la seua confessió no es correspon ni amb la del fiscal, que vol demostrar premeditació i traïdoria; ni amb la de la defensa, que vol demostrar la seua inocència; en no coincidir amb la defensa se'l considera digne d'un examen psiquiàtric on s'intenta demostrar que ell està boig perquè ell se n'adona de tot; el que passa és que no té la reacció normal de qualsevol, és a dir, intentar salvar-se, sinó que en favor de la veritat no l'importa anar a la presó. Flueix, per altra banda, una crítica d'allò que pot arribar a ser un judici, és a dir una "comedia".

En el moment de l'entrevista amb el metge i per altres circumstàncies és acusat d'un segon assassinat. El metge aconsegueix que Pacífico li digue qui ha estat el veritable assassí. I és ací de nou on Pacífico té una reacció desconcertant per a la majoria dels mortals; en lloc d'imputar el crim a un company seu de presó, prefereix callar, fins i tot, acceptant el sacrifici de què "el mort" se li impute a ell i tot això per un sentiment de lleialtat extrema vers el company, el qual en realitat l'havia enganyat. Ací s'enfada el metge amb Pacífico per la posició que aquest adopta, no la comprén perquè pertany a la majoria dels mortals; llavors Pacífico també s'enfada perquè pensa que el metge també creu que ell està boig.

Per a mi, el missatge és que considerem a una persona com a desequilibrada quan el seu comportament és distint al de la majoria; no és compresa pels